

# WATERBEHEERSPLAN NIET-TECHNISCHE SAMENVATTING



**LEEFMILIEU BRUSSEL**  
BIM - BRUSSELS INSTITUUT VOOR MILIEUBEHEER





# INHOUDSOPGAVE



<b>WATERBEHEERSPLAN EN MAATREGELENPROGRAMMA</b>	<b>3</b>
<b>WATERBEHEER IN BRUSSEL</b>	<b>4</b>
<b>PIJLER 1: INGRIJPEN OP DE POLLUENTEN</b>	<b>7</b>
<b>PIJLER 2: HET NET KWANTITATIEF HERSTELLEN</b>	<b>11</b>
<b>PIJLER 3: DE KOSTEN VAN WATERDIENSTEN TERUGWINNEN</b>	<b>13</b>
<b>PIJLER 4: EEN DUURZAAM GEBRUIK VAN WATER PROMOTEN</b>	<b>15</b>
<b>PIJLER 5: OVERSTROMINGEN VOORKOMEN</b>	<b>16</b>
<b>PIJLER 6: HET WATER OPNIEUW IN HET LEEFKADER INTEGREREN</b>	<b>17</b>
<b>PIJLER 7: HERNIEUWBARE ENERGIE PRODUCEREN</b>	<b>19</b>
<b>PIJLER 8: BIJDRAGEN TOT HET INTERNATIONAAL BELEID</b>	<b>20</b>
<b>VOOR MEER INFO</b>	<b>21</b>



# WATERBEHEERSPLAN EN MAATREGELENPROGRAMMA



*De Europese Kaderrichtlijn Water (KRW) legde de lidstaten de verplichting op om een Waterbeheersplan op te stellen en aan te nemen. In het Brussels Hoofdstedelijk Gewest (BHG) werd deze richtlijn omgezet in de Ordonnantie van 20 oktober 2006 'tot opstelling van een kader voor het waterbeleid'.*

## PLAN EN PROGRAMMA

Het Gewestelijk Waterbeheersplan wil een geïntegreerd en globaal antwoord geven op alle uitdagingen die met het waterbeleid verband houden. Het stelt de milieudoelstellingen vast die moeten worden behaald voor het oppervlakte- en grondwater en de beschermde gebieden. Het wil eveneens actief bijdragen tot de internationale planning voor het Scheldedistrict.

Het Plan werkt deze doelstellingen uit en stelt de acties vast die moeten worden ondernomen om ze te halen. Het is bijgevoegd vergezeld van een Maatregelenprogramma, m.a.w. specifieke concrete acties die zullen worden uitgevoerd door middel van verschillende onderling gecoördineerde beleidsinstrumenten. Het is dit Maatregelenprogramma dat u vandaag wordt voorgelegd.

Er werden prioritaire interventiepijlers vastgesteld: ze hebben betrekking op de bescherming van de debietwaarden, de waterkwaliteit en specifieke gebieden, en hebben tot doel een zogenaamde 'goede milieutoestand' te bereiken voor de waterlichamen. Kortom, deze maatregelen streven ernaar de impact van de druk van de menselijke activiteiten op het water in Brussel tot een minimum te herleiden.

## AANVULLENDE DOELSTELLINGEN

Maar het Plan en het Maatregelenprogramma willen niet alleen voldoen aan de doelstellingen van de KRW: er werden ook aanvullende doelstellingen in opgenomen.

Zo wordt er rekening gehouden met de specifieke kenmerken van een dichtbevolkt stadsgewest. Daarom streven sommige van de interventiepijlers ook naar een rationeel watergebruik en de bescherming van de

waterlopen, watervlakten en vochtige gebieden als beschermd landschap en erfgoed en als bron voor de stedelijke ontwikkeling. Tot slot wil het Plan ook het gebruik van water als hernieuwbare energiebron aanmoedigen.

## ACHT INTERVENTIEPIJLERS

Het Plan en het eraan gekoppelde Maatregelenprogramma bevatten acht interventiepijlers.

Elk van die pijlers stelt belangrijke kwesties aan de orde die bij voorrang moeten worden aangepakt.

De acht pijlers werden vastgesteld op basis van een Brusselse waterinventaris die tussen 2005 en 2008 werd opgesteld.

Voor elk van deze acht pijlers stellen het Plan en het Programma strategische doelstellingen voor, die 'prioritaire acties' impliceren, gegroepeerd in operationele doelstellingen. Die prioritaire acties zijn ook opgesplitst in diverse instrumenten, zoals kennisverbetering, rechtsinstrumenten, openbare investeringen, economische mechanismen, communicatie- of coördinatieacties.

Het volledige Plan en het eraan gekoppelde Maatregelenprogramma kan worden geraadpleegd op [www.leefmilieubrussel.be/waterplan](http://www.leefmilieubrussel.be/waterplan).  
  
In deze brochure wordt het Plan kort en bondig voorgesteld. Vooraleer we het Plan toelichten, geven we een samenvatting van de Brusselse waterinventaris.





# HET WATERBEHEER IN BRUSSEL



*Indien we het kanaal meerekenen, omvat het Brussels hydrografisch net bij droog 182 ha open water (d.i. ongeveer 1% van het grondgebied van het BHG). 43 ha daarvan zijn watervlakten. Hierna volgt een korte inventaris van dat net en een voorstelling van de verschillende actoren die ervoor verantwoordelijk zijn.*

## DE BELANGRIJKSTE ACTOREN

De belangrijkste operatoren waaraan het Brussels Hoofdstedelijk Gewest specifieke opdrachten heeft verleend voor het beheer van de watercyclus zijn :

**Leefmilieu Brussel (BIM – Gewestelijke Administratie)** Algemeen waterbeleid en beheer van de subsidies die verband houden met water (zwembaden en burgerverenigingen), controle van de Brusselse waterwinning en van de watervoerende lagen, beheer van de waterlopen van 1e en 2e categorie en van de meeste vijvers, uitvoering van het 'Blauwe Netwerk'-programma, verlening van milieuvergunningen, coördinatie in het internationaal hydrografisch Scheldedistrict, enz.

**Vivaqua (Intercommunale – CVBA – Coöperatieve vennootschap met beperkte aansprakelijkheid)** Opslag, behandeling, productie en transport van het drinkwater in Brussel, operationeel beheer van de infrastructuur van waterdistributie en de opvang op gemeentelijk vlak van stedelijk afvalwater voor rekening van HYDROBRU, uitbating van het zuiveringsstation Zuid voor rekening van de BMWB (zie verder).

**Hydrobru (Brusselse Intercommunale voor waterdistributie en -sanering - CVBA)** Distributie van drinkwater, ontwerp, opzetten en beheer van de infrastructuur van gemeentelijke opvang van afvalwater met inbegrip van het rioolnet, de stormbekkens en de collectoren.

**Brusselse Maatschappij voor Waterbeheer (BMWB – Publiekrechtelijke naamloze vennootschap)** Uitvoerder van de openbare sanering van het stedelijk afvalwater, coördinatie en interventie bij uitvoering van werkzaamheden voor riolering, inzameling en zuivering van stedelijk afvalwater via de infrastructuren waarvan ze beheerder is, aanleg en uitbating van een meetnetwerk, met name van het debiet van de waterlopen en van de collectoren, alsook regenmeting (pluviometrie). Aquiris, een privémaatschappij, staat in voor de uitbating van het zuiveringsstation Noord voor rekening van de BMWB, en dit voor een periode van twintig jaar.

**Haven van Brussel (Publiekrechtelijke naamloze vennootschap)** Beheer van het Kanaal en van de haven.





## HET HYDROGRAFISCH NET

### HET DISTRIBUTIEWATER

De ononderbroken levering van kwaliteitsvol drinkwater is van fundamenteel belang voor Brussel, een stad van meer dan een miljoen inwoners en economisch centrum van het land. Door de voortdurende ontwikkeling van Brussel werd de plaatselijke waterwinning geleidelijk aan vervangen door de aanvoer van drinkwater van buiten het grondgebied.

- In 2008 heeft Vivaqua 66,9 miljoen m<sup>3</sup> distributiewater geleverd.
- Dit water wordt grotendeels gewonnen in het Waals Gewest (96%), hetzij in het grondwater (ongeveer 70%), hetzij in het oppervlaktewater.
- Het overige deel wordt verkregen via waterwinning in het Zoniënwood en in het Terkamerenbos.

### HET OPPERVLAKTEWATER

De voorschriften van de KRW zijn van toepassing op drie oppervlaktewaterlichamen: het Kanaal, de Zenne en de Woluwe.

### ZUIVERING

Tot vrij recent werd het afvalwater van het BHG zonder zuivering geloosd in het oppervlaktewater, voornamelijk in de Zenne. Vandaag wordt 98% van het afvalwater dat in de riolen van het BHG wordt geloosd, opgevangen en behandeld door twee zuiveringsstations (Zuid en Noord).

### KWALITEIT

De fysisch-chemische en chemische kwaliteit van de Brussels oppervlaktewateren wordt regelmatig gecontroleerd. Het water van de Woluwe en van het Kanaal blijkt relatief weinig vervuild te zijn.

De kwaliteit van het Zennewater is problematischer : de overwelving van de loop van de Zenne in Brussel en de kunstmatige oevers ervan beperken sterk de mogelijkheden van zuurstoftoevoer. De zwakke reoxygenatie van het water en

het te hoge gehalte van verontreinigende stoffen verhinderen de ontwikkeling van levende organismen in het water. Na de inwerkingstelling van de zuiveringsstations Zuid en Noord wijzen de analyses echter op een aanzienlijke algemene verbetering van de fysisch-chemische en chemische kwaliteit van het Zennewater bij het verlaten van het grondgebied van het Gewest. Deze verbetering heeft reeds positieve gevolgen voor de aanwezigheid van levende organismen in het water stroomopwaarts en stroomafwaarts van het Gewest.

Voor de meeste meetpunten toont de evolutie aan dat de ecologische kwaliteit van de vijvers en de andere watervlakten identiek blijft of verbetert, soms zelfs heel aanzienlijk, in het bijzonder in de grote vijver van Bosvoorde.

### BLAUW NETWORK

Talrijke maatregelen op het gebied van zuivering, reglementering of beheer in situ dragen bij tot de verbetering van de ecologische kwaliteit van de waterlopen die door Brussel vloeien.

In dit verband lanceerde het BHG in 1999 het 'Blauwe Netwerk', een programma met de volgende doelstellingen:

- de continuïteit van het hydrografische net van Brussel herstellen (de Zenne, de Woluwe, de Molenbeek, de Geleytsbeek, enz.), de vijvers weer op de naburige waterlopen aansluiten en de impact van de visvangst en de visuitzet controleren, om de ecologische kwaliteit van de hydrosfeer te ontwikkelen;
- het heldere water dat rechtstreeks naar de collectoren wordt gestuurd determineren en terug laten vloeien naar het hydrografisch net;
- de afvoer van het regenwater (met een zeker kwaliteitsniveau) herstellen en gecontroleerde overstromingsmogelijkheden bieden;
- zorgen voor een betere leefomgeving voor de Brusselaars rond het hydrografisch net (wandelingen, recreatie, landschappen).

### Verbruik van de Brusselaars

In 2008 bedroeg het drinkwaterverbruik van de Brusselaar gemiddeld 103 liter per dag en per persoon. Net als in de andere twee Gewesten van het land lijkt zich een dalende trend af te tekenen: min 16% tussen 2002 en 2008. We wijzen erop dat het distributiewater wordt onderworpen aan strikte kwaliteitscontroles: in het BHG is het drinkwater prima geschikt voor consumptie !



## HET GRONDWATER

Ook de kwantitatieve en kwalitatieve toestand van het grondwater wordt gecontroleerd. Dit toezicht geldt voor vijf 'waterlichamen', die worden afgebakend op basis van hydrogeologische en operationele (beheers-) criteria, in coördinatie met de gewesten die deel uitmaken van hetzelfde hydrografisch Scheldebekken :

- dat van het voedingsgebied van het waterlichaam van de Sokkel, in het zuiden van het Gewest (51 km<sup>2</sup>) ;
- dat van de Sokkel en het Krijt dat zich uitstrekt in het centrale en noordelijk gedeelte van het Gewest (111 km<sup>2</sup>) ;
- dat van het Landeniaan dat over het volledige grondgebied van het Gewest te vinden is (162 km<sup>2</sup>) ;
- dat van het leperiaan, Heuvelstreek, in het noordwesten van het Gewest (21 km<sup>2</sup>) ;
- dat van het Brusseliaan en het leperiaan in het oosten van de Zennevallei (89 km<sup>2</sup>).

### TOEZICHT OP DE KWANTITATIEVE TOESTAND

Dit toezicht telt 52 meetpunten, verspreid over de verschillende waterlichamen. De KRW verplicht de lidstaten om tegen 2015 een 'goede kwantitatieve toestand' van de grondwaterlichamen te bereiken, en

dus een evenwicht tussen de waterwinning en de aanvulling van water.

Het grondwater dat in het BHG wordt gewonnen, is hoofdzakelijk bestemd voor distributiewater en water voor industrieel gebruik. Er wordt ook regelmatig gepompt om funderingen van bouwwerken droog te kunnen aanleggen, overstromingen te vermijden in ondergrondse metro-infrastructuur of nog in het kader van saneringswerken van verontreinigde gronden. Het Brusseliaan en leperiaanzand leveren ongeveer 80% van het volume aan grondwater dat in het BHG wordt gewonnen. Ze voeden vooral de waterwinningen van Vivaqua. Momenteel worden de vijf watermassa's beschouwd als zijnde in goede kwantitatieve staat. Ze zullen dit vermoedelijk blijven in het vooruitzicht van 2015, indien de trends van de huidige winningen en van de watertoevoer die de waterlagen voedt identiek blijven.

### TOEZICHT OP DE KWALITATIEVE TOESTAND

De doelstellingen die de KRW tegen 2015 oplegt, streven naar een goede chemische toestand van de waterlichamen: er moeten kwaliteitsdoelstellingen worden nageleefd en er mag geen negatieve impact zijn op de afhankelijke ecosystemen in het water en op het land. Sinds 2004 meten twaalf toezichtpunten de algemene toestand van elk waterlichaam en de evolutie ervan. Tien andere punten analyseren de waterlichamen die het risico lopen om de goede chemische toestand niet te bereiken in 2015. Op basis van deze analyses werden de waterlichamen van de Sokkel en het Krijt, van het voedingsgebied van de Sokkel, van het Landeniaan en van het leperiaan (Heuvelstreek) in goede chemische staat bevonden.

Het waterlichaam van het Brusseliaan en het leperiaan (ten oosten van de Zennevallei) werd van ontoereikende chemische kwaliteit bevonden, zowel voor de nitraten als voor bepaalde bestrijdingsmiddelen. Onder meer om deze situatie te verbeteren wordt momenteel een maatregelenprogramma opgesteld.





## PIJLER 1 : INGRIJPEN OP DE POLLUENTEN



*Het BHG telt drie oppervlaktewaterlichamen en vijf grondwaterlichamen. Tegen 2015 moet de kwaliteit van het grond- en oppervlaktewater worden hersteld en moet elke nieuwe aantasting van de aquatische ecosystemen worden voorkomen.*

### **STRATEGISCHE DOELSTELLING 1: DE TE BEREIKEN KWALITEITSDOELSTELLINGEN VASTLEGGEN**

Het begrip 'kwaliteit' van de Europese Richtlijn veronderstelt zowel de 'goede chemische toestand en het 'goed ecologisch potentieel' van het oppervlaktewater als de 'goede chemische toestand' van het grondwater. Het BHG stelde vier operationele doelstellingen vast om deze kwaliteit te halen.

#### **DE 'GOEDE CHEMISCHE TOESTAND' VAN HET OPPERVLAKTEWATER DEFINIËREN EN METEN**

Leefmilieu Brussel heeft sinds 2001 twee monitoringnetwerken ontwikkeld die de fysisch-chemische kwaliteit van het aquatisch milieu controleren. Deze twee netwerken werden in 2006 aangepast om te voldoen aan de uitvoeringsvereisten van de Europese Richtlijn. Ze moeten echter verder worden uitgebreid en op andere vlakken worden aangepast. Het Gewest heeft er voor gekozen om strengere normen toe te passen voor oppervlaktewater in gebieden van hoge biologische waarde ('ontvangend milieu van natuurlijk belang').

#### **HET 'GOED ECOLOGISCH POTENTIEEL' VAN HET OPPERVLAKTEWATER DEFINIËREN EN METEN**

Om het 'goed ecologisch potentieel' vast te stellen, ontwikkelde het Gewest referentienormen die gebaseerd zijn op de kenmerken (diversiteit, abundantie, enz.) van vijf biologische groepen, zoals planten, plankton, vissen enz. (zie pagina 5). Deze referentienormen werden toegepast om de ecologische kwaliteit vast te stellen van het Kanaal, de Zenne en de Woluwe, alsook van verschillende vijvers. De bewakingsnetwerken moeten verder worden uitgebreid en op andere vlakken worden aangepast.

#### **DE 'GOEDE TOESTAND' VAN HET GRONDWATER DEFINIËREN EN METEN**

Om te voldoen aan de Europese kwaliteitsnormen inzake nitraten, pesticiden en afgeleide producten, werd een meetnetwerk van 12 stations uitgebouwd waarmee het grondwater twee keer per jaar kan worden geanalyseerd. Uit de analyse is gebleken dat het gevaar bestaat dat het grondwaterlichaam van het Brusseliaan de 'goede chemische toestand' niet kan bereiken. Leefmilieu Brussel heeft dus een tweede toezichtsprogramma uitgewerkt. Dank zij dit programma kreeg het waterlichaam van het Brusseliaan tien bijkomende meetstations. Deze bewakingsnetwerken moeten worden uitgebreid en op andere vlakken worden aangepast.

#### **DE AARD EN DE LOCATIE VAN DE 'BESCHERMDE GEBIEDEN' DEFINIËREN**

Verschillende wetgevingen die van toepassing zijn in het BHG resulteerden in de afbakening van 'beschermde gebieden'. Al deze gebieden moeten worden opgenomen in een register, dat eventueel kan worden uitgebreid. Daarnaast moet er ook toezicht op worden gewaarborgd.





## **STRATEGISCHE DOELSTELLING 2: INGRIJPEN OP DE VERONTREINIGENDE STOFFEN IN HET OPPERVLAKTEWATER**

Om de algemene kwaliteit van het hydrografisch net te verbeteren, moet de vervuiling aan de bron worden aangepakt, moet de kwaliteit van het oppervlaktewater worden hersteld en moet een specifiek kwalitatief beheer van het Kanaal worden toegepast. Het rioleringsnet en de wettelijke vergunningen voor de lozing van afvalwater zijn bedoeld om de lozing van vloeibare polluenten zo goed mogelijk onder controle te houden. Deze infrastructuur en deze wettelijke instrumenten kunnen echter niet de problemen oplossen die verband houden met diffuse of accidentele lozingen, of met afvloeiend hemelwater. Om deze toestand te verbeteren werden vijf operationele doelstellingen uitgewerkt.

### **DE LOZING VAN HUISHOUDELIJK EN INDUSTRIEEL AFVALWATER MINIMALISEREN OF STOPZETTEN**

De twee rioolwaterzuiveringsinstallaties (RWZI's) Noord en Zuid hebben de verontreiniging van de Zenne sterk teruggedrongen, maar lossen niet alle problemen in verband met de verbetering van de oppervlaktewaterkwaliteit op.

Het collectorennetwerk van het afvalwater (riolering) beschermt het natuurlijk milieu niet tegen eventuele verontreinigende stoffen die niet kunnen worden gezuiverd door de zuiveringsstations. Deze stoffen moeten worden bestreden door verschillende preventieve acties die gericht zijn op de activiteiten die aan de oorsprong liggen van de lozing ervan.

De preventie van de diffuse verontreiniging, zoals de afzet van fijn stof dat wordt uitgestoten door uitlaten, de neerslag van mest en pesticiden, verontreinigde bodems, enz. moet worden geïntegreerd in het beheer van de luchtvervuiling, in het kwalitatieve beheer van het regenwater en in het beheer van de verontreinigde bodems.

Bijgevolg moet de saneringsgraad van de zuiveringsstation (RWZI's) worden geopti-

maliseerd en moet de afvoer van verontreinigende stoffen in het rioleringsnetwerk bij regenweer worden teruggedrongen.

### **DE KWALITEIT VAN HET AFVLOEIEND HEMELWATER VERBETEREN VÓÓR HET IN HET OPPERVLAKTEWATER WORDT GELOOSD**

Het afvloeiend hemelwater bevat soms stoffen in suspensie, koolwaterstoffen, zware metalen en andere ongewenste stoffen, afkomstig van de stads- en wegenoppervlakken die door dat regenwater worden schoongespoeld. Afvloeiend hemelwater dat rechtstreeks in het oppervlaktewater wordt geloosd, moet daarom doorheen technische installaties stromen die de kwaliteit ervan verbeteren (bezinkinrichtingen, oliescheiders, enz.).

### **INSTAAN VOOR HET SPECIFIEK KWALITATIEF BEHEER VAN HET KANAAL**

De Haven van Brussel moet instaan voor de scheepvaart op het deel van het Kanaal dat op het grondgebied van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest is gelegen. In dat verband is het baggeren van slib van fundamenteel belang om de doorgang van de schepen te verzekeren. Bovendien heeft de zuivering van de verontreinigende stoffen in het slib heel belangrijke financiële implicaties.

Hoewel het Kanaal het grootste stormbekken van het BHG is, is het belangrijk om bij regenweer de overloop uit collectoren en waterlopen (meer bepaald de Zenne) te vermijden. Daarbij worden immers sedimenten aangevoerd die, wanneer ze zich ophopen, slib vormen op de bodem van het Kanaal. Ook de aanvoer van slib door de Zenne stroomopwaarts van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest en de rechtstreekse lozing van afvalwater moeten worden beperkt.







### HET HYDROGRAFISCH NET REINIGEN

Het net kan op verschillende manieren worden gereinigd: beheer van het slib, beheer van het verontreinigde water en van de nabijgelegen verontreinigde bodems. Naast de traditionele ruiming met afvoer van slib, is het Gewest begonnen met de toepassing van andere, meer structurele technieken, waarvan de effecten op langere termijn merkbaar zullen zijn. Voorbeelden hiervan zijn sedimentenvangen, zelfruiming, zelfzuivering, vermindering van specifieke verontreinigende stoffen, enz. Bedoeling is een 'Richtplan' uit te werken om deze technieken per vallei te ontwikkelen in de waterlopen en vijvers.

### VERSTORINGEN VAN HET AQUATISCHE OPPERVLAKTEMILIEU VOORKOMEN EN BEHEREN

Door menselijke druk of accidentele verontreinigingen raakt het evenwicht van het aquatische milieu ernstig uit balans. Dat geeft aanleiding tot 'ecologische crisissen', die een ingrijpende invloed hebben op de fauna en de flora, maar ook op de menselijke gezondheid : cyanobacteriën, botulisme, enz. In dat verband treft het Gewest vooral preventieve maatregelen, maar het wenst ook actieve controlemechanismen te ontwikkelen en bij te dragen tot interventieplannen in geval van crisis (milieuvergunningen en milieupolitie, civiele bescherming, rampenplannen en brandweer bij ernstige accidentele chemische verontreinigingen. enz.).

### STRATEGISCHE DOELSTELLING 3: INGRIJPEN OP DE VERONTREINIGENDE STOFFEN IN HET GRONDWATER

Om de algemene kwaliteit van de grondwaterlichamen te verbeteren, kan alleen preventief worden opgetreden door verontreiniging aan de bron te voorkomen, door (herhaaldelijke of accidentele) indringing van verontreinigende stoffen te verminderen en de risico's van besmetting door contact met verontreinigende grond te beperken. Deze strategie krijgt vorm in drie operationele doelstellingen.

#### DE LOZING VAN VERONTREINIGENDE STOFFEN IN HET GRONDWATER MINIMALISEREN OF STOPZETTEN

Milieuvergunningen kunnen de risico's van dergelijke lozingen beperken, meer bepaald de risico's dat de bodem en het grondwater worden verontreinigd (inkuiping van de opslag van mogelijk verontreinigende stoffen, behandeling van deze producten op waterdichte oppervlakten, enz.). Met milieuvergunningen kunnen echter niet alle activiteiten worden geregeld die de grondwaterlagen kunnen verontreinigen. Het is dus aangewezen om per doelgroep (particulieren, ondernemingen, gemeenten, enz.) informatiecampagnes te organiseren over het gebruik van bepaalde producten (bv. tuinproducten, schoonmaakproducten, enz.).





#### **BESMETTING VAN DE GRONDWATERLAGEN DOOR VERONTREINIGDE BODEMS VOORKOMEN EN VERHELPEN**

Dank zij twee ordonnanties is de behandeling van verontreinigde bodems door de uitbaters, de eigenaars of de veroorzakers van accidentele verontreinigingen een verplichting geworden in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest.

#### **ACCIDENTELE VERSTORINGEN VAN HET GRONDWATER VOORKOMEN EN BEHEREN**

Een accidentele verontreiniging aan de oppervlakte kan ernstige gevolgen hebben voor het grondwater indien ze zich voordoet dichtbij waterwinningen, boringen of putten. Voor deze installaties moeten dus beschermingsmaatregelen (preventie) worden uitgewerkt. Er moet eveneens een noodmaatregelenplan worden opgesteld met alle betrokken actoren (meer bepaald de brandweer).

#### **STRATEGISCHE DOELSTELLING 4: DE BESCHERMDE GEBIEDEN BEHEREN**

Het BHG heeft een aantal 'beschermd gebieden' afgebakend. Op operationeel vlak impliceert elk type van beschermd gebied specifieke beheersmaatregelen, zoals in het Zoniënwood, in het Terkamerenbos, in de Woluwe- en Molenbeekvallei, in de natuurreservaten, de zones Natura 2000 en talrijke groene ruimtes. Er werden bijzondere preventiemaatregelen uitgewerkt om de impact van bepaalde installaties op deze gevoelige gebieden te beperken en zelfs installaties te verbieden die een belangrijk verontreinigingsrisico vormen voor de bodem en het grondwater.





## PIJLER 2: HET NET KWANTITATIEF HERSTELLEN



*Zowel voor het oppervlaktewater als voor het grondwater, is het kwantitatief herstellen van het hydrografisch net van essentieel belang om de kwaliteitsdoelstellingen van de Europese richtlijn te halen, meer bepaald de ecologische doelstellingen.*

### **STRATEGISCHE DOELSTELLING 1: HET OPPERVLAKTEWATER WEER EEN ROL LATEN SPELEN ALS ONDERSTEUNING VAN DE ECOSYSTEMEN EN ALS LOKALE AFVOER VOOR HET REGENWATER**

Het Brusselse hydrografische net is op dit moment te beperkt en te gesegmenteerd om ten volle zijn belangrijkste natuurlijke functies te vervullen, namelijk het bevorderen van de biodiversiteit en het afvoeren of, omgekeerd, net tegenhouden van het water bij regenweer. Om deze problemen op een globale en gecoördineerde manier op te lossen, lanceerde het Gewest in 1999 het 'Blauwe netwerk'-programma. Dit programma is opgebouwd rond drie operationele doelstellingen.

#### **EEN JURIDISCH-TECHNISCH KADER UITWERKEN VOOR HET HERSTELLEN VAN HET HYDROGRAFISCH NET**

Om het herstel van het hydrografisch netwerk uit te voeren, beschikt het Gewest momenteel over verschillende instrumenten, zoals de Atlas van de Waterlopen van 1959, verschillende wetteksten (nationaal, provinciaal, gewestelijk, gemeentelijk) en hydraulische modellen over delen van het hydrografisch net en het collectorennet. Het Gewest moet deze cartografie actualiseren, de modellen verder uitwerken en de wetgeving met betrekking tot de oppervlaktewateren aanpassen aan de specifieke kenmerken van het BHG.

#### **'PARASITAIR' HELDER WATER OPVANGEN OM HET NAAR HET OPPERVLAKTEWATER TE LATEN VLOEIEN**

Het zogenaamde 'parasitair' helder water, d.i. het helder water dat aanwezig is in het collectornet, hindert de optimale werking van de zuiveringsstations, omdat de organische verontreinigende stoffen en de stoffen in suspensie onnodig worden aangelengd door dat water. Bovendien gaat dat water onnodig 'verloren' voor het bovengrondse hydrografisch net en zijn biodiversiteit. Alle elementen van het hydrografisch net moeten dus worden hersteld om het heldere water dat nu wordt afgevoerd door de riolen te recupereren en de continuïteit van de bedding van de waterlopen te waarborgen.

#### **HET HYDROGRAFISCH NET IN ERE HERSTELLEN ALS LOKALE AFVOER VAN HET REGENWATER**

Het hydrografische net moet worden aangepast om de debiettoenames door de soms plotse toevoer van afvloeiend hemelwater te kunnen opvangen.

De prioritaire acties die verband houden met deze operationele doelstelling worden uitgewerkt in het 'Regenplan' van het BHG, dat in 2008 werd aangenomen. Zie het 'Gewestelijk Plan voor overstromingsbestrijding' op [www.leefmilieubrussel.be](http://www.leefmilieubrussel.be) > Documentatiecentrum.



## **STRATEGISCHE DOELSTELLING 2: HET KWANTITATIEVE BEHEER VAN HET GRONDWATER VERZEKEREN**

De grondwaterlagen zijn van algemeen belang als bron voor het drinkwater dat voor menselijke consumptie is bedoeld. Ze leveren ook water van goede kwaliteit voor industrieel gebruik. Aangezien het grondwater niet onuitputbaar is, moet het kwantitatieve beheer ervan worden verzekerd door twee operationele doelstellingen na te streven.

### **HET KUNSTMATIG ONTTREKKEN EN TERUGVLOEIEN VAN WATER IN DE DIEPE WATERLAGEN CONTROLEREN**

Sinds het einde van de jaren '80 worden de grondwaterlagen in de ondergrond van het Gewest regelmatig opgevolgd via een meetnet dat momenteel uit 52 piëzometers bestaat (instrumenten die de hoogte van water meten).

De algemene evolutie toont een aanzienlijke vermindering aan van de volumes die in de vijf Brusselse waterlichamen worden gewonnen. Dit komt door het geleidelijk verdwijnen van de industrie. De kwantitatieve

toestand van deze watermassa's is dus goed en zal dat wellicht blijven tot 2015. De controle van deze waterlichamen moet echter worden voortgezet. Voor het kunstmatig terugvloeiën, zie Pijler 7.

### **EEN DUURZAAM BEHEER VERZEKEREN VOOR HET BEMALINGSWATER OPGEPOMPT UIT DE OPPERVLAKTELAAG**

Lokaal wordt er ook uit de oppervlaktelaag gepompt om ondergrondse constructies (kelders, parkeergarages, metrotunnels, enz.) droog te maken (zie pagina 7). Dit zogenaamd 'bemalingswater' (geput uit het insijpelingswater) wordt vaak in de rioleringen en collectoren geloosd, waar het eveneens 'parasitair water' vormt. Dit water moet worden geweerd uit de rioleringen, maar moet bovengronds in naburige waterlopen worden geloosd of moet weer stroomafwaarts naar de waterlaag kunnen vloeien om die opnieuw te voeden en de stabiliteit van de bodem te verzekeren. Dat water zou ook kunnen worden aangewend voor de realisatie van landschapsprojecten, door het bijvoorbeeld in opnieuw uit te graven delen van de historische Zenne- of Maalbeekbedding te lozen.





## PIJLER 3: DE KOSTEN VAN WATERDIENSTEN TERUGWINNEN



*Waterbeheer is duur. Gebaseerd op het principe 'de vervuiler betaalt', stellen de Europese Richtlijn en de Gewestelijke ordonnantie dat de kosten van de diensten die verband houden met water moeten worden berekend, om deze vervolgens te kunnen terugwinnen. Op deze basis dient de prijs van het water in Brussel te worden vastgelegd, alsook de mate waarin de overheid hierin tussenkomt.*

### STRATEGISCHE DOELSTELLING 1: DE KOSTPRIJS VAN HET WATERGEBRUIK BEPALEN

**De kostprijs van het watergebruik wordt bepaald door toepassing van twee berekeningen.**

#### BEREKENEN VAN DE WERKELIJKE KOSTPRIJS VAN DE PRODUCTIE EN DE DISTRIBUTIE VAN DRINKWATER EN VAN DE VERZAMELING EN ZUIVERING VAN AFVALWATER

De werkelijke kostprijs omvat :

- de kostprijs van de productie van drinkwater, met inbegrip van de bescherming van de waterwinning bestemd voor menselijk gebruik;
- de kostprijs van de distributie van drinkwater;
- de kostprijs van de verzameling van afvalwater;
- de kostprijs van de zuivering van afvalwater.

De boekhoudkundige beginselen en normen om deze werkelijke kostprijs te berekenen zijn vastgelegd in een 'Boekhoudplan'. Op basis daarvan zal de werkelijke kostprijs van de diensten elk jaar worden berekend.

#### BEREKENEN VAN DE MILIEUKOSTEN VAN HET WATERGEBRUIK

De milieukosten stemmen overeen met de kostprijs van de schade die aan het milieu wordt toegebracht door menselijke activiteiten die een aanzienlijke impact hebben op de toestand van het water. Het Gewest beschikt in dat verband over een voorbereidende studie voor het oppervlaktewater (2009). In een tweede studie moeten deze resultaten worden verfijnd zodat instrumenten en mechanismen kunnen worden toegepast om deze kosten terug te winnen.

### STRATEGISCHE DOELSTELLING 2: DE PRIJS VAN HET WATERGEBRUIK BEPALEN

De werkelijke kostprijs van water moet worden gedekt door twee financieringsbronnen: de inkomsten die bij de verbruikers (gezinnen en industrie) worden behaald en een financiële bijdrage van het Gewest. Deze twee onderdelen bepalen, samen met enkele aanvullende principes, de prijs van het watergebruik. Om dit te organiseren, werden vijf operationele doelstellingen opgesteld.

#### EEN TARIEFSTEEEM UITWERKEN DAT REKENING HOUDT MET DE WERKELIJKE KOSTPRIJS

Een economische analyse moet het mogelijk maken de prijs of de bijdrage van het Gewest aan te passen, waardoor de kosten perfect kunnen worden gedekt. Voor het deel van de werkelijke kostprijs dat door de eindverbruiker wordt betaald, moet een tariefsysteem dat gebaseerd is op het principe 'de vervuiler betaalt' toelaten om :

- voor iedereen de toegang tot drinkwater te waarborgen;
- de eindverbruikers aan te sporen tot een efficiënt en spaarzaam waterverbruik;
- een progressieve waterprijs toe te passen voor de gezinnen waarin rekening wordt gehouden met de verbruikte volumes;
- komaf te maken met geografische discriminatie tussen eindverbruikers;
- rekening te houden met de saneringsinspanningen van de eindverbruikers.



#### **EEN PROGRESSIEF EN SOLIDAIR TARIEF VOOR GEZINNEN BLIJVEN TOEPASSEN**

Dit solidair en progressief tariefsysteem (naargelang van de verbruikte volumes) is bedoeld om de eindverbruikers aan te zetten tot een efficiënt en spaarzaam waterverbruik, terwijl het voor iedereen het recht waarborgt op een 'vitaal' volume aan water.

#### **DE FINANCIËLE TUSSENKOMST VAN HET GEWEST IN DE WATERPRIJS BEPALEN**

Het Gewest draagt momenteel reeds bij in de waterprijs voor de verzameling en zuivering van afvalwater. Na analyse kan het eventueel aangewezen zijn om deze overheidstussenkomst aan te passen om de stijging van de waterprijs, die aan de eindverbruiker wordt gefactureerd, te vermijden of te beperken.

#### **DE INKOMSTEN VASTSTELLEN DIE WORDEN BEHAALD DOOR HET TARIEFSTYSTEEM VAN WATER, EN DIE WORDEN VOORBEHOUDEN VOOR MAATSCHAPPELIJKE SOLIDARITEIT**

Het Sociaal Waterfonds biedt financiële steun aan gezinnen met betalingsproblemen (via de OCMW's). Eventueel kan de Regering, in overleg met de betrokken operator, het deel van de inkomsten dat bestemd wordt voor deze solidariteit aanpassen.

#### **DE INKOMSTEN BEPALEN DIE WORDEN BEHAALD DOOR HET TARIEFSTYSTEEM VAN WATER, EN DIE WORDEN VOORBEHOUDEN VOOR DE INTERNATIONALE SOLIDARITEIT**

Bedoeling is om door een minimale heffing op de inkomsten van de waterverdelers een Internationaal Solidariteitsfonds op te richten waarvan de financiële middelen worden ingezet om de toegang tot voldoende kwaliteitsvol water te bevorderen in de landen van het Zuiden. De Regering moet het deel van de inkomsten vaststellen dat toegewezen wordt aan deze internationale solidariteit als ook de modaliteiten van bestemming ervan.





## PIJLER 4: EEN DUURZAAM GEBRUIK VAN WATER PROMOTEN



*Hoewel drinkwater vrij overvloedig beschikbaar is in België, is het een waardevolle en kwetsbare hulpbron en moet het rationeel worden gebruikt. Wanneer water wordt onttrokken voor industriële doeleinden, mag dit het ecosysteem niet blijvend verstoren.*

### **STRATEGISCHE DOELSTELLING 1: EEN RATIONEEL EN DUURZAAM GEBRUIK VAN WATER VOOR HUISHOUDELIJK GEBRUIK PROMOTEN**

De principes van 'minder', 'beter' en 'anders' water gebruiken worden uitgewerkt in twee operationele doelstellingen.

#### **EEN SPAARZAAM EN DUURZAAM GEBRUIK VAN LEIDINGWATER PROMOTEN**

De aankoop van waterbesparende apparatuur (bv. douchespaarkop, wc-spoeling met dubbele knop, debietverminderaar, waterdrukregelaar, enz.) moet worden aangemoedigd. Het is ook van groot belang om het verbruik van leidingwater (dat van uitstekende kwaliteit is) te promoten om milieuhinder door verpakking, vervoer, afvalbeheer van flessenwater (dat veel duurder is) te voorkomen.

#### **HET GEBRUIK VAN NIET-DRINKBAAR WATER PROMOTEN**

Het gebruik van niet-drinkbaar water moet worden aangemoedigd voor alle gebruikers: regenwater voor gezinnen en kantoren – regenwater, grondwater en water van het 2e circuit voor de industrie. Men moet echter uiterst goed opletten dat het drinkwaterdistributienet niet wordt verontreinigd door contact tussen beide watertypes. Ook moet erop worden toegezien dat de gebruikte grondwaterlichamen in goede kwantitatieve toestand blijven door een duurzaam beheer ervan.



### **STRATEGISCHE DOELSTELLING 2: HET RATIONEEL EN DUURZAAM GEBRUIK VAN WATER VOOR NIET-HUISHOUDELIJK GEBRUIK EN/OF INDUSTRIEEL GEBRUIK PROMOTEN**

#### **HET DUURZAAM GEBRUIK VAN NIET- DRINKBAAR WATER PROMOTEN**

Vele industriële activiteiten vereisen geen drinkwater: schoonmaak, koeling, enz. Deze activiteiten moeten kunnen beschikken over een duurzame bevoorrading van niet-drinkbaar water, door opslag van regenwater, oppompen van grondwater of oppompen en teruglozen van water van het Kanaal. Om de milieukwaliteit van deze procedés te waarborgen moet het gebruik worden aangemoedigd van de BATNEEC (beste beschikbare technologie waaraan geen buitensporige kosten zijn verbonden).

### **STRATEGISCHE DOELSTELLING 3: DE ONONDERBROKEN LEVERING VAN DRINKWATER TEGEN REDELIJKE VOORWAARDEN VERZEKEREN**

Het Gewest waarborgt aan iedereen het recht op distributie van drinkwater voor zijn huishoudelijk gebruik. De distributiemaatschappij mag de levering ervan niet eenzijdig onderbreken.



## PIJLER 5: OVERSTROMINGEN VOORKOMEN



Overstromingen komen vaak voor en zijn te wijten aan zowel uitzonderlijke regenval (vooral in de zomer) als aan de toenemende ondoordringbaarheid van de bodem. De preventie van overstromingen door regenval werd behandeld in het 'Regenplan', dat het Gewest in 2008 aannam en dat deel uitmaakt van het WBP.

Samengevat streeft het Regenplan drie hoofddoelstellingen na :

- bestrijden van de gevolgen van de ondoordringbaarheid van de bodem door de verstedelijking. Zo moeten er specifieke aanpassingen worden voorzien bij het bouwen of renoveren van gebouwen om de infiltratie van water en de doorlatendheid van de bodem te bevorderen;
- aanpassen van het verouderde Brusselse rioleringsnet door middel van investeringen en zorgen voor het voortzetten van het programma m.b.t. stormbekkens ('Grijs netwerk') ;
- ten gevolge van het verdwijnen van de natuurlijke overstromingsgebieden, een reeks investeringen doen om het netwerk van die gebieden en van de oppervlaktewateren te herstellen ('Blauw Netwerk') en voorkomen dat er in risicozones wordt gebouwd.

Zie 'het Gewestelijke Plan voor overstromingsbestrijding 2008 – 2011' op [www.leefmilieubrussel.be](http://www.leefmilieubrussel.be) > Documentatiecentrum.





# PIJLER 6: HET WATER OPNIEUW IN HET LEEFKADER INTEGREREN



*Water is een gemeenschappelijk goed van de mensheid en maakt deel uit van het stadsleven. Het draagt bij tot de identiteit en de cultuur van een stad. De uitdaging is om in het hele Gewest de aanwezigheid van water voor de inwoners voelbaar te maken – al is het symbolisch –, zodat Brussel een voorbeeldfunctie als duurzame stad kan vervullen.*

## STRATEGISCHE DOELSTELLING 1: WATER VOOR EEN GEZELLIGE LEEFOMGEVING

In de loop van de tijd is een groot deel van de waterlopen, vijvers en vochtige gebieden geleidelijk uit het Brusselse landschap verdwenen, zowel om sanitaire als om economische redenen. De Zenne werd overwelfd en tegelijkertijd werd het Kanaal aangelegd. Leidingwater raakte algemeen ingeburgerd, waardoor fontein en alleen nog een decoratieve functie kregen. De straten werden geplaveid en de riolering werd ondergronds uitgebouwd. De belangrijkste operationele doelstelling is het herstellen van de essentiële functie van water in de stadsomgeving: als landschappelijk, historisch, cultureel element en deel van het erfgoed.

## ZORGEN VOOR EEN BETERE ZICHTBAARHEID VAN HET WATER IN HET STEDELIJK LANDSCHAP

De reïntegratie van water in het landschap en de culturele omgeving van de Brusselaar loopt via vier prioritaire acties.

### • De ontwikkelingsprojecten van de Kanaalzone voortzetten en uitbreiden

Naast de havenfunctie, die in de eerste plaats in de voorhaven moet worden ontwikkeld, moet het Kanaal een structurele as vormen voor de economische en stedelijke heropleving van het Brussels Gewest. Nabij het Kanaal zijn de belangrijkste ruimten gelegen waar de behoefte aan renovatie hoog is of die een potentieel bieden om uitrustingen uit te bouwen waaraan deze wijken een schrijnend gebrek hebben (groene ruimten, sportzalen, scholen, bedrijvencentra,...). Het Gewest heeft er tal van investeringsprogramma's lopen:

Duurzame Wijkcontracten, Europese Structuurfondsen (EFRO), Richtschema's, enz. Al deze projecten streven naar een evenwicht tussen de ontwikkeling van de haven, de economische activiteiten en de stedelijke en recreatieve functie van het Kanaal.

### • Het Blauwe Netwerk-programma voortzetten en uitbreiden

Het Blauwe Netwerk (in ere herstellen, indelen, op elkaar aansluiten en onderhouden van waterlopen en watervlakten) werd ontwikkeld sinds 1999 en draagt eveneens bij tot een beter levenskader voor de Brusselaars. Tot nu toe bleven de realisaties geconcentreerd in het randgebied, waar de meeste waterlopen en vijvers gelegen zijn. Dit programma zal worden uitgebreid tot het hele Gewest.

Zo zullen in het ontwerpen van openbare ruimtes van het type 'park' of 'zachte mobiliteit' verwijzingen naar water worden geïntegreerd. De vroegere beddingen van waterlopen zouden kunnen worden omgevormd tot recreatieruimtes.





- **Een 'Blauwe Wandeling' ontwikkelen**

Er bestaan plannen voor de aanleg van een 'Blauwe Wandeling', die door het Gewest zal slingeren, tussen plaatsen in de 2e kroon en het stadcentrum. De Wandeling zal lopen langs de oevers van het Kanaal, rivieren, beken en vijvers, bekkens en fontein en de nadruk leggen op heel dit materiële en immateriële erfgoed (geschiedenis, landschap, kunst, enz.) dat refereert naar water. De Wandeling zal de sociale, culturele en recreatieve aspecten van het water helpen versterken: wandelen, watersport, roeien, hengelen, observatie van fauna en flora, ontspanning, enz.

- **Modelprojecten van duurzame wijken uitwerken**

De zichtbaarheid van water is van groot belang voor het levenskader van een wijk. Er zullen modelprojecten worden uitgewerkt die de aanwezigheid van water in de stad benadrukken en het beheer van het oppervlaktewater verbeteren. Die projecten zullen worden uitgevoerd op verschillende vlakken, zoals de Duurzame

Wijkcontracten, de openbare ruimtes, de omgeving van openbare huisvesting, parken en groene ruimten, wegen en pleinen, enz.

- **Nieuwe wijken**

Naast de acties die in de bebouwde stadsdelen zijn gepland, moeten nieuwe wijken worden gebouwd vanuit een duurzame visie en moet bij het uittekenen ervan eveneens rekening worden gehouden met het aspect water.

## **STRATEGISCHE DOELSTELLING 2: NIEUWE TECHNIEKEN VOOR WATERBEHEER PROMOTEN**

### **VOORBEELDEN VAN GOED WATERBEHEER BELICHTEN**

Om de Brusselaars vertrouwd te maken met de nieuwe materialen en technieken die worden gebruikt in de ecoconstructie en bij de preventie van overstromingen, zullen voorbeeldrealisaties worden voorgesteld in openbare gebouwen en ruimtes: doorlaatbare bodembedekking, kielgoten, fontein kranen, regentonnen, kelderbeschermingsystemen, enz.





## PIJLER 7: HERNIEUWBARE ENERGIE PRODUCEREN



*In het BHG zou water ook een interessante bron van hernieuwbare energie kunnen zijn.*

### **STRATEGISCHE DOELSTELLING: GEOtherMISCHE SYSTEMEN OP BASIS VAN WATER PROMOTEN**

Geothermische technieken halen warmte uit de bodem om die voor verwarming te gebruiken. Hoewel de meeste geothermische systemen warmte halen uit de aarde van de ondergrond, bestaan er ook die de warmte uit het water van de ondergrond halen. Geothermie op basis van minder diep gelegen water met 'zeer lage temperatuur' kan op twee manieren calorieën halen uit de grondwaterlaag :

- door een 'open systeem' dat het water rechtstreeks aan de waterlagen onttrekt en door een warmtewisselaar doet lopen. Het water wordt vervolgens opnieuw in de waterlaag geïnjecteerd;
- door een 'gesloten systeem' dat gebruik maakt van verticale sondes (continue lussen die gevuld zijn met een warmtetransporterende vloeistof) die in de bodem worden ingeplant tot aan de waterlaag.

De invoering van die systemen zou een grote besparing van primaire energie kunnen betekenen voor het Gewest: 13.000 MWhp/jaar voor de verwarming van woningen en bijna 120.000 MWhp/jaar voor de verwarming in de winter en de koeling in de zomer in de tertiaire sector. De operationele doelstelling is dus duidelijk om naar deze resultaten te streven, maar tegelijk de installaties te controleren.

### **HET GEBRUIK VAN GEOtherMISCHE TECHNIEKEN OP BASIS VAN WATER PROMOTEN**

Alleen in de waterlichamen van het Brusselicaan en, op sommige plaatsen van het Landenicaan zou het mogelijk zijn om, op economisch aanvaardbare wijze, open geothermische systemen op basis van water te ontwikkelen. Er zouden niet veel projecten kunnen worden uitgevoerd, maar de winst op het vlak van energie en uitstoot van CO<sub>2</sub> zou per project heel hoog liggen. Momenteel zijn voor de uitbating van open geothermische systemen op basis van water twee vergunningen nodig: een waterwinningsvergunning en een milieuvergunning. Voor krachtige gesloten geothermische systemen op basis van water geldt een vergunnings- en een meldingsplicht, maar voor kleine systemen (bv. eengezinswoningen) bestaat nog geen reglementering. In de toekomst zou voor alle gesloten geothermische systemen op basis van water een vergunning moeten gelden. Daarnaast zouden de haalbaarheidsstudies van de geothermische systemen op basis van water in het Landenicaan moeten worden voortgezet en zou controle moeten worden uitgeoefend op de geothermische warmtepompen in gebouwen uit de tertiaire sector.



## PIJLER 8: BIJDRAGEN TOT HET INTERNATIONAAL BELEID



*De Europese Unie stelde een communautair kader op voor de bescherming en het beheer van water. Dat kader legt de verplichting op om verschillende beheersplannen uit te werken per groot stroomgebiedbekken.*

### **STRATEGISCHE DOELSTELLING: HET WATER BEHEREN PER GROOT STROOMGEBIEDBEKKEN EN DE ZEE EN DE KUSTGEBIEDEN BESCHERMEN**

Het internationale stroomgebied van de Schelde bestaat uit de bekkens van de Schelde, de Somme, de Authie, de Canche, de Boulonnais, de Aa, de IJzer en de Brugse Polders, en de eraan verbonden kustwateren. De oppervlakte bedraagt 36.416 km<sup>2</sup>. Het is een van de kleinste maar tevens een van de meest dichtbevolkte en geïndustrialiseerde gebieden van Europa. Voor het beheer ervan werden drie operationele doelstellingen uitgewerkt.

#### **HET WATER BEHEREN PER STROOMGEBIEDBEKKEN**

In het Schelgedistrict beschikt het Brussels Hoofdstedelijk Gewest over ervaring inzake waterbeheer in een stedelijke omgeving. Het Gewest kan deze ervaring te nutte maken door deel te nemen aan gewestelijke, Europese en internationale informatienetwerken. Het Gewest kan bijdragen tot het uitwerken van een allesomvattende politieke visie op het district en deelnemen aan de 'Scheldecommissie' en andere organen en instellingen om de supraregionale plannen gecoördineerd uit te voeren.

#### **ERVARINGEN EN INFORMATIE UITWISSELEN**

De meeste Brusselse waterbeheerinstellingen, Vivaqua, de BMWB (zie pagina 6) en Aquabru (Vereniging voor Brussels Water) zijn lid van de vereniging 'Aqua Publica Europea', die 38 Europese openbare operatoren en verenigingen groepeerd. Ze verdedigt de idee dat het water in de handen van de openbare sector moet blijven om alle burgers een zelfde dienstverlening en een zelfde product te waarborgen, tegen de billijkste prijs. Ze moedigt haar leden aan om informatie en deskundigheid uit te wisselen en om verschillende problemen te onderzoeken die rechtstreeks of onrechtstreeks verband houden met waterbeheer.

#### **DE ZEEËN EN KUSTGEBIEDEN BESCHERMEN**

Het Gewest is betrokken bij de bescherming van de Noordzee aangezien de Zenne via de Rupel in de Schelde uitmondt. Door prioritaire acties die streven naar het herstel van een goede kwaliteit van het oppervlaktewater draagt het BHG bij tot de algemene bescherming van het internationaal stroomgebieddistrict van de Schelde.





## VOOR MEER INFO

### *Rechtstreeks in verband met dit Waterbeheersplan en het eraan gekoppelde Maatregelenprogramma*

Waterbeheersplan – Ontwerp van maatregelenprogramma in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest  
Volledig document.

Milieueffectenrapport van het Waterbeheersplan en het eraan gekoppelde Maatregelenprogramma.

### **TEKSTEN DIE VERBAND HOUDEN MET HET WATERBEHEERSPLAN**

Geheel van de drie documenten die gepubliceerd werden in het B.S. van 17 februari 2009 :

- Samenvatting van de ‘belangrijke kwesties’ inzake waterbeheer
- Kalender en werkprogramma
- Lijst van de bij het beheer van de watercyclus betrokken actoren.

### **WETGEVING MET BETREKKING TOT HET WATERBELEID**

- Richtlijn 2000/60/EG van 23 oktober 2000 tot vaststelling van een kader voor communautaire maatregelen betreffende het waterbeleid en wijzigingsbesluiten
- Ordonnantie van 20 oktober 2006 tot opstelling van een kader voor het waterbeleid (B.S., 3 november 2006).

Zie [www.leefmilieubrussel.be](http://www.leefmilieubrussel.be) > Staat van het Leefmilieu > Plannen en programma's > Plan Water > Handige documentatie.

### **REGENPLAN**

Gewestelijk Plan voor Overstromingsbestrijding – Regenplan 2008-2011 van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest, aangenomen op 25 november 2008 (B.S., 9 februari 2009)

[www.leefmilieubrussel.be](http://www.leefmilieubrussel.be) > Documentatiecentrum.

### **ANDERE WETTEKSTEN**

Besluit van de Brusselse Hoofdstedelijke Regering tot vaststelling van een gestandaardiseerd boekhoudplan van de watersector in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest, B.S., 19 februari 2009

Internationaal Verdrag inzake de bescherming van de Schelde van 3 december 2002 (B.S., 18 november 2005)

Besluit van de Brusselse Hoofdstedelijke Regering tot vaststelling van het ontwerp van gewestelijk ontwikkelingsplan, (B.S., 26 oktober 2001) – Gewop / Hoofdstukken ‘Water’ en ‘Blauwe Netwerk’-programma





INFO



02 775 75 75  
[www.leefmilieubrussel.be](http://www.leefmilieubrussel.be)

Redactie: Fade In

Lay-out : Laurent Defaweux

Leescomité : Marie-Christine Berrewaerts, Rik De Laet, Judith Fraeys, Julie Hairson, Françoise Onclincx

Coördinatie : Julie Hairson

Wettelijk depot : D/5762/2011/4

Verantwoordelijke uitgevers : J.P. Hannequart & E. Schamp – Gulledele, 100 – 1200 Brussel

Gedrukt met plantaardige inkt op gerecycleerd papier.

Fotokrediet (©) :

Getty Images : p. 3, 4, 7, 9, 11, 13, 14, 15, 16, 19

Xavier Claes : p. 3, 4, 9

Florence Didion : p. 18

Nathalie Nizette : p. 2, 3, 9, 17, 18

Bernard Foubert : Cover, 6, 8

Céline Carboneille : 10

Yves Fonck : p. 8, 11, 17, 20, 21

Vanstockstraeten / Isopix : p. 16

Herman Ricour : p. 9

Leefmilieu Brussel : p. 4, 5, 6, 12, 19